

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Kontrol
med
Korn og Foderstoffer i Kjøbenhavns Frihavn.
Beretning om Virksomheden i 1902
af Inspektør *James Høyer*.

Naar Kontrollen hermed fremlægger Beretningen om Virksomheden i Aaret 1902, kan den se tilbage paa et Aar, der med Hensyn til Virksomhedens Omfang i alle Retninger stiller de tidligere Aar fuldstændig i Skygge. Medens saaledes Virksomheden i 1901 udviste, at de kontrollerede Varers Kvantum oversteg Aaret 1900 med ca. 36 pCt., udviser denne Beretning, at 1902 overstiger 1901 med ca. 180 pCt.

Med Hensyn til Kvaliteten af de i 1902 kontrollerede Varer maa det siges, at Kontrolleringen har frembudt ikke faa Vanskeligheder; dette gjælder dog navnlig Majs og Bomuldsfrøkager, særlig sidstnævnte Foderstof, hvorom udførlig Omtale vil findes længere fremme i Beretningen.

Majs. Hvad denne Artikel angaar, da indtager 1902 jo en Særstilling i Modsætning til foregaaende Aar, idet amerikansk Majs ikke var i Markedet som Følge af, at Amerikas Majshøst 1901 var saa lille, at Hjemmeforbruget saa at sige konsumerede det Hele. Noget egentligt Overskud til Export har der næppe været; men i alt Fald har Amerika, dersom der har været et saadant, holdt Priserne saa højt oppe, at Importørerne her vare henviste til Syd-

rusland og Donau-Majsdistrikterne, hvor Høsten til Gjengjæld var stor og Offerterne derfor rigelige.

De 3 første Maaneder af Aaret kom Majsen — særlig fra Odessa — daarlig frem, idet der i hver Ladning fandtes mere eller mindre varm og muggen Majs. Majsen var i det Hele taget i nævnte Periode meget vanskelig; selv den tilsyneladende gode Del af Ladningerne viste sig mindre holdbar og beredte derfor ogsaa Kontrollen mange Vanskeligheder og et stort Arbejde. Efter denne Tid blev Majsen imidlertid god, og Aarets øvrige 9 Maaneder have derfor givet et ganske roligt Arbejde hvad denne Artikel angaar. Majsens Renhed har været saa temmelig upaaklagelig; thi selv om man hist og her i Ladningerne har kunnet paavise Ansamlinger af Majs-Kolber og -Avner, saa har dette dog ikke været Tilfældet i højere Grad, end hvad der altid kan paavises ogsaa i de allerbedste Ladninger, og da Majs jo aldrig sælges som velrensede Varer, har Kontrollen ikke fundet Anledning til at kassere for Urenhed, men derimod mange Gange for Usundhed.

I Slutningen af December fremkom amerikansk Majs af Høst 1902. Kvaliteten var god, og forhaabentlig vil de gode Løfter, denne Majs saaledes giver, ogsaa holde sig, naar Tilførslerne senere blive større.

Importen af Majs til Frihavnen i 1902 androg ca. 129,800 Tons. Heraf blev der kontrolleret og taget Prøver til Arbitrage i Udlandet af ca. 100,600 Tons eller ca. 78 pCt. af det importerede Kvantum.

Bomuldsfrøkager. Som foran antydet frembød denne Foderkage betydelige Vanskeligheder, idet ikke alene Høsten 1901, men ogsaa Høsten 1902, hvoraf de første Ladninger kom frem i November, gav en mørk og haard Kage, tildels stærkt inficeret af Skaller. Medens man ret ofte kunde paavise usunde — d. v. s. sure — Kager af Høsten 1901, synes derimod Kagerne af sidste Høst at være fuldstændig sunde, hvilket er værd at lægge Mærke til, idet en Foderkages Sundhed vel nok bør sættes i første Række i Forhold til Farven, naar da

ellers Kagens Indhold opfylder de Fordringer, som i Almindelighed maa stilles til en god Foderkage.

Kontrollen har hidtil uvægerlig kasseret Kager naar disse vare mørke, haarde og stærkt skaltholdige, idet en frisk Kage, slaaet af godt, sundt Frø, bør have en livlig, lys Farve og ikke indeholde Skaller i særlig iøjnefaldende Grad. Kontrollens Standpunkt har imidlertid nu, da Kagerne fremdeles fremkomme mørke og haarde, tildels med mange Skaller, ført til en Uendelighed af Disputer og en Del Arbitrager, og det skal her særlig pointeres, at ikke en eneste af Arbitragens Kjendelser har givet Kontrollen Medhold. Dette Forhold, som for udenforstaaende maatte synes ganske mærkeligt, kan dog tildels forklares, thi medens Kontrollen kun har kunnet dømme paa Basis af sit foran anførte Standpunkt og paa Grundlag af Loco-Slutsedler, som lød paa »gode, sunde Varer« uden særlige Betingelser, saa har Arbitragen sikkert afsagt Kjendelserne med Henblik paa de fremmede Kontrakter, som udtrykkelig siger »good merchantable quality of the season at time and place of shipment«. Denne særlige Betingelse giver Sælgeren Ret til, uanset at Kontrakterne ogsaa have indeholdt Ordene »prime decorticated«, at levere Varen saaledes, som denne forefindes paa Produktionsstedet ved Afskibningstidspunktet, Usundhed naturligvis undtagen.

Disse uendelige Disputer i Forbindelse med Arbitragens stadige Gaaen imod Kontrollen, maatte nødvendigvis skabe et meget uheldigt Forhold. Kontrollen stilledes saa at sige ganske isoleret og private Kontrollører, som en Del Kjøbere begyndte at benytte, anerkjendte Kagerne. Dette Forhold tvang Kontrollen til at tage under alvorlig Overvejelse, hvad der kunde gøres for at komme i mere Overensstemmelse med de virkelige Forhold, og for at faa Klarhed angaaende de mørke og haarde Kagers virkelige Indhold, lod Kontrollen to forskellige Partier Kager af sidste Høst, begge mere eller mindre mørke, haarde og skaltholdige, undersøge saavel kemisk som mikroskopisk; Resultatet ses her. Til Sam-

menligning anføres to af Professor V. Steins Gjennemsnits-Analyser af gode Kager:

	Kvælstofholdige Stoffer	Fedt	Kvælstoffri Extraktstoffer	Træstof	Uorganiske Stoffer	Vand	Kvælstof
	%	%	%	%	%	%	%
Professor V. Steins Gjennemsnits-Analyse for 1898—1900	45.8	11.1	21.7	6.5	7.0	7.9	7.33
Professor V. Steins Gjennemsnits-Analyse for 1901	44.8	9.6	24.3	6.8	6.7	7.8	7.17
Kontrollens to analyserede Prøver af Høsten 1902	42.6	10.22	24.14	10.33	6.55	6.70	6.73
	48.13	8.22	22.94	7.66	6.75	6.30	7.70

Sammenligningen viser, at ogsaa mørke, haarde Kager kan være gode. Med Hensyn til Renhedstilstanden af Kontrollens to Prøver udtaler Professor Stein, at:

»Ved mikroskopisk Undersøgelse fandtes i ingen af Prøverne fremmede Indblandinger; der fandtes ikke Skimmel og Fedtet udviste ikke nogen Surhed af Betydning.«

De to anførte Gjennemsnits-Analyser gjælde ligeledes Prøver, som ved den mikroskopiske Undersøgelse have udvist en tilfredsstillende Renhedstilstand.

Det fremgaar saaledes klart, at Kagens Farve ikke bør spille nogen afgjørende Rolle med Hensyn til Kagens Godhed, og Kontrollen har derfor ikke alene troet at kunne forsvare, men ogsaa anset det for ligefrem nødvendigt — i alt Fald foreløbig — nu at se noget bort fra Farven. De to nævnte Analyseprøver ville blive benyttede som Standardprøver ved Kontrollens Bedømmelse saa længe der ikke kommer Kager frem af lysere Farve.

Til Belysning af det kolossale Opsving Importen af Oliekager, hvoraf langt den overvejende Del er Bomuldsfrøkager, har taget siden 1897, hidsættes følgende Tal:

1897	var	Importen	til	Frihavnen	ca.	33,900	Tons	à	2000	Pd.
1898	—	—	-	—	-	57,500	—	à	2000	—
1899	—	—	-	—	-	54,800	—	à	2000	—
1900	—	—	-	—	-	43,700	—	à	2000	—
1901	—	—	-	—	-	65,500	—	à	2000	—
1902	—	—	-	—	-	58,900	—	à	2000	—

Af sidste Aars Import blev der dels kontrolleret, dels taget Prøver af ialt ca. 40,300 Tons eller ca. 68 pCt. af Importen.

Bomuldsfrømel. Kontrolleringen heraf omfatter 1902 ca. 39,000 Centner mod ca. 6500 Centner 1901. Kvaliteten har sikkert 1902 været tilfredsstillende. I alt Fald udviser de Analyser, som Kontrollen er bekjendt med, et godt Indhold. Farven har ogsaa gennemgaaende været ret lys; dog har der været Partier fremme af temmelig mørkt Udseende.

Hampefrøkager (fra Rusland) kom ogsaa i Aar frem i god Kondition; dette skyldes formentlig, at Kagerne ere slaaede af tørret Frø. Men ogsaa det tynde Format har sikkert gjort sin Indflydelse paa Opbevaringstilstanden gjældende. De meget tykke Kager, som tidligere fremkom ret ofte, er en langt vanskeligere Kage, som tilsyneladende udviser en god Kvalitet, men indvendig kan være i høj Grad befængt med Skimmel. Det tør derfor tilraades ved Kjøb af Hampefrøkager altid at betinge tynde Kager.

Der kontrolleredes ca. 9700 Centner imod ca. 6900 Centner i Fjor.

Solsikkekager, hovedsagelig fra Sydrusland, ere ogsaa kontrollerede i forøget Omfang, nemlig ca. 149,400 Centner imod 119,300 Centner forrige Aar. Kvaliteten

har i det Hele taget været god og Skimmel er ikke bemærket i nævneværdig Grad.

Rapskager. Heraf ere ca. 23,000 Centner passerede Kontrollen mod ca. 14,000 Centner i Fjor. Det har hovedsagelig været sydrussiske Kager, som ere fremkomne i god, sund Kondition. Der klæber den Ulempe ved denne Kage, at den er temmelig skjør og derfor ankommer med stort Brud, som øges under Lagringen og vanskeliggjør Forsendelsen ud i Landet. Men paa den anden Side letter dette Forhold jo Arbejdet for Landmanden, idet Kagens Knusning forinden Fodringen maa gaa saa meget nemmere fra Haanden, og den Uvillie, som i Almindelighed næres mod Kager med meget Brud, er derfor ikke ganske forklarlig.

Jordnødkager, afladede fra Marseille, importeredes der nogle Ladninger af. Ogsaa denne Kage giver meget Brud som Følge af hele Kagens Beskaffenhed. Kagerne have alle været »haarfri«, thi selv om der hist og her har kunnet paavises dels de sædvanlige Gedehaar, dels Plantehaar, tilsyneladende Hampetrevler, som alt fandtes udenpaa Kagerne, saa har det dog kun været Tilfældet i saa ringe en Grad, at der ikke har været Anledning til af den Grund at maatte nægte Modtagelse.

Palmekager fra Liverpool har kun i ringe Grad været Gjenstand for Kontrol, nemlig kun 2400 Centner, som dog er mere end i Fjor, hvor ca. 1800 Centner passerede Kontrollen.

Hvedeklid. Kontrol og Prøvetagning har omfattet dels sydrussiske, dels engelske Klid. Medens 1901 udviser ca. 34,000 Centner, er Kvantummet betydeligt større i Aar, nemlig ca. 365,000 Centner. Importen androg 1902 ialt ca. 34,000 Tons. Der passerede Kontrollen ca. 18,000 Tons eller ca. 53 pCt. af Importen. Klidene have gjen-nemgaaende været sunde og af ret tilfredsstillende Kvalitet.

Tabel I. Oversigt over kontrollerede Vare

1902	Majs	Amerikansk Hvede	Fremmed Rug	Sortehavs Byg	Amerikanske Bomuldsfrø-kager	Amerikansk Bomuldsfrømel	Fremmed Strømel	Odessa Rugklid
Januar	6,930	718	1,925	754	3,623	88
Februar	12,012	60	58	2,635	14	30
Marts	9,069	8	73	178	2,275	4
April	61,308	216	1,100	1,551	7,279	23	50
Maj	14,701	80	138	407	2,938	42	5
Juni	23,930	215	2,890	320	2,461
Juli	31,648	1,430	6,307	919	868	70
August	26,116	533	1,688	584	7,418	610
September	6,278	976	40	632	166
Oktober	4,980	880	199	2,235	7,571	2,783
November	3,612	160	844	558	5,855	31
December	724	20	20	131	13,147	84
Ialt ...	201,308	5,236	15,283	7,695	56,703	3,916	5	80

Tabel II. Oversigt over kontrollerede Varer i Aaren

Aar	Majs	Fremmed Hvede	Fremmed Rug	Sortehavs Byg	Fremmed Hvedemel	Dansk Havre	Amerikanske Bomuldsfrø-kager	Amerikansk Bomuldsfrømel	Diverse Strømel	Majs-Gluten-Foder	Odessa Rugklid
1896	2,982	230
1897	76,410	4	495
1898	37,060	138	210	1,368	6,692	1..
1899	91,302	24	516	140	13,783	275
1900	74,628	35	1,611	99	100	5,419	1,048
1901	50,323	3,225	2,594	5,586	11	46,228	653	23
1902	201,308	5,236	15,283	7,695	56,703	3,916	5	240	80
Ialt ...	534,012	8,634	19,722	15,267	140	111	129,551	5,892	28	240	80

Ialt 811,103,119 Pund

Aaret 1902 (anført i Tusinde Pund).

Fremmede Hvedeklid	Russiske Solsikkekager	Fremmede Rapskager	Russiske Hampefrøkager	Engelske Palmekager	Franske Jordnødkager	Div. fremmede Foderkager	Majs-Gluten- Foder	Bremer Ris-Affald	Engelske Maltspirer	Rapsfrø	Hørfrø
2,063	889	450	47	1,269
1,489	850	31	15	10
1,570	1,203	289	34	6	566
11,763	2,538	200	323	19	5
1,122	454	218	10
1,391	2,012	201	161	15
1,419	593	155	240
2,116	57	295	2,718	35	396
4,459	248	261	10	124	1,644
3,710	3,718	92	195	9	352	16	11
2,285	1,061	165	48	124	3
3,075	1,319	211	13	18	71	72	848
36,463	14,943	2,349	971	247	5,491	91	240	35	11	396	2,117

896—1902 (begge Aar inclusive) anført i Tusinde Pund.

Fremmede Hvedeklid	Russiske Solsikkekager	Fremmede Rapskager	Engelske Palmekager	Russiske Hampefrøkager	Franske Jordnødkager	Sesam-Cacao og Bibby-Cakes	Engelske Maltspirer	Bremer Ris-Affald	Fremmede Vikker	Rapsfrø	Hørfrø
.....	90
62	67	12
1,257	269	213	61
2,784	649	1,354	105
3,498	4,672	1,428	112	10
3,426	11,939	1,427	185	692
36,463	14,943	2,349	247	971	5,491	91	11	35	396	2,117
47,489	32,629	6,783	710	1,663	5,491	91	11	35	10	396	2,117

eller 8,111,031.19 Centner.

Af fremmede Kornsorter er der kontrolleret og udtaget Prøver af:

Hvede	ca.	52,000	Ctr. mod	ca.	32,000	Ctr. i	Fjor
Rug	-	153,000	— — -	26,000	— —		
Byg	-	77,000	— — -	56,000	— —		

Det vil af det foran anførte ses, at der er Fremgang overalt og at Fremgangen endogsaa er ganske betydelig.

Foruden de alt nævnte Varearter har Kontrolleringen omfattet diverse andre Arter, angaaende hvilke henvises til Tabel I (Side 52—53) og den samlede Fortegnelse (Side 54—55).

Af nye Artikler, som ere indgaaede under Kontrollen hvad Prøvetagning angaar, maa nævnes: Majs-Gluten-Foder, Rapsfrø og Hørfrø.

I Aarets Løb blev der udfærdiget 9855 Certifikater og Attester og de enkelte Forretningers Antal udgjorde 11,591. Naar Aarets Arbejdsdage regnes til 300, giver disse Tal henholdsvis 33 og 39 pr. Dag. Til Sammenligning noteres, at der i 1901 udfærdigedes 4336 Certifikater med 5776 enkelte Forretninger, eller henholdsvis 14 og 19 pr. Dag. Tallene vise altsaa over dobbelt saa mange saavel Certifikater og Attester som enkelte Forretninger i 1902 mod 1901.

Uoverensstemmelsen mellem de udstedte Certifikaters og Attesters Antal i Forhold til de enkelte Forretninger skyldes, at der fra enkelte Sider ikke er forlangt eller ønsket Certifikater.

Den samlede Kontrol i 1902 har omfattet følgende Varer og Kvantummer, heri indbefattet Prøvetagning:

Majs	201,307,686	Pund
Hvede, fremmed	5,235,736	—
Rug, do.	15,282,820	—
Byg do.	7,695,228	—
Majs-Gluten-Foder	240,400	—
Bomuldsfrøkager, amerikanske . .	56,703 335	—
Bomuldsfromel, do.	3,916,188	—
Solsikkekager	14,942,598	—

Rapskager, fremmede	2,349,480	Pund
Hampefrøkager, russiske	970,792	—
Palmekager, engelske	247,403	—
Jordnødkager, franske	5,491,025	—
Foderkager, diverse fremmede...	91,102	—
Hvedekliid, fremmede	36,462,834	—
Rugkliid, russiske	79,665	—
Strømel, fremmed	5,173	—
Ris-Affald, Bremer	35,290	—
Maltspirer, engelske	10,533	—
Hørfrø	2,117,470	—
Rapsfrø	395,822	—

Tilsammen... 353,580,580 Pund

eller ca. 180 pCt. mere end foregaaende Aar.

Betegnelsen »diverse Foderkager« omfatter Sesamkager, Cacaokager og engelske »Bibby Cakes«.

Paa Aarets enkelte Maaneder fordele de kontrollerede Varer sig saaledes, se Tabel I (Side 52—53).

*

⊛

*

Ved Sammenligning mellem hvad der blev kontrolleret i Aarene 1896—1901 og Aaret 1902 ses, at Kvantummet 1902 udgjør ca. 77 pCt. af Kvantummet i hele ovennævnte Tidsrum. Dette viser jo en meget betydelig Fremgang af Kontrollens Virksomhed og illustrerer bedst Kontrollens mægtige Arbejde 1902.

Ogsaa dette Aar ere enkelte Klager indgaaede til Kontrollen, dels om Majs, som mentes at være for uren, dels vedrørende Bomuldsfrøkager, som ansaas være for mørke eller hvori var funden enkelte beskadigede Kager. Angaaende Majsens formentlige Urenhed og de mørke Bomuldsfrøkager henvises til hvad der foran i denne Beretning er udtalt vedrørende disse Punkter. Med Hensyn til, at der kan findes enkelte beskadigede Kager i Sække med kontrollerede Bomuldsfrøkager, da hævder Kontrollen, at dette absolut er ganske undtagelsesvis. Og det sker ikke som en Følge af manglende Aarvaagenhed hos Kontrollen, men kun fordi en emballeret Vare er langt vanskeligere at inspicere end en Vare, som er uden Em-

ballage. Skal en emballeret Vare undersøges med fuldstændig betryggende Garanti, maa man forlange paa-gjældende Varers Udstyrning af Emballagen; men dette lader sig af nærliggende Grunde ikke praktisere.

Idet Kontrollen hermed slutter Beretningen for 1902, skal den, ligesom i Fjor, udtale, at Arbejdet bliver udført saa omhyggeligt og samvittighedsfuldt, som det overhovedet er muligt; noget materielt Ansvar for Uheld, som indsnige sig, kan ikke paalægges Kontrollen.
